

ESPOOCULT FAKTABLAD 4

I riktning mot en öppen och inkluderande stad: kulturell mångfald, delaktighet och tillgänglighet

DET HÄR FAKTABLADET BASERAR SIG PÅ UNDERSÖKNINGSARBETE I KEA EUROPEAN AFFAIRS OCH REDIGERAD AV CUPORE.

”Ett inkluderande samhälle strävar efter att stärka och främja alla medborgares samhälleliga, ekonomiska och politiska delaktighet oberoende av ålder, kön, handikapp, ras, etniskt ursprung, religion, ekonomisk eller annan ställning. Det är ett samhälle där ingen överges.”

RAOUL WALLENBERG INSTITUTE

<https://rwi.lu.se/what-we-do/focusareas/inclusive-societies/>

Allas delaktighet främjar goda relationer mellan olika invånargrupper. Jämlikhet, ömsesidig respekt och tillit samt individuell trygghet är byggstenar för delaktighet. Invånarnas interaktion samt möjligheterna att delta är förutsättningarna för utvecklingen av en tillgänglig stad som tar hänsyn till alla. I stadspolitik måste man vara medveten om att invånarna lever under olika omständigheter och i skilda kulturella verkligheter. En mångfald av identiteter och synsätt är en viktig del av stadsutvecklingen. Kulturdeltagande aktiverar invånarna, stärker känslan av gemenskap och skapar en hållbar och tolerant stadsmiljö. I synnerhet bör man se till att invandrar- och minoritetsgrupper kan delta i

stadens kulturliv och -ekonomi i många olika roller: som publik, planerare, producenter, amatörer och som professionella.

Detta faktablad behandlar delaktighet av befolkningen med utländsk bakgrund. Åtgärderna som föreslås främjar samtidigt alla invånarnas delaktighet. Frågan betraktas utifrån tre dimensioner:

- Värnandet om den kulturella mångfalden
- Främjandet av kulturdeltagande och interkulturell dialog
- Säkerställandet av tillgängligheten av kulturutbudet

MED TILLGÄNGLIGHET

avses beaktande av olika behov och främjande av jämlika möjligheter. Genom tillgänglig konst och kultur säkerställer man allas lika rättigheter och möjligheter att utveckla sig själva, använda konst- och kulturtjänster och att delta i kulturlivet.

DELAKTIGHET

förutsätter möjligheter att delta i verksamheter som är viktiga och meningsfulla för en själv. En god tillgänglighet är en grundläggande förutsättning för delaktighet. Tillgänglighet och lika möjligheter för alla kan förverkligas genom att motverka diskriminering och andra hinder för deltagandet.

KULTURELL MÅNGFALD

hänvisar till olika etniska, religiösa eller kulturella gruppers samlevnad i samfund, organisationer eller inom befolkningen. Kulturell mångfald innebär även att de olika kulturerna identifierar och hyser respekt för varandras olikhet.

Befolkningsstrukturen i Esbo

I slutet av år 2018 hade Esbo **283 632 invånare**. Staden är Finlands näst största stad efter Helsingfors. Jämfört med andra städer i Finland **ökar befolkningmängden i Esbo snabbt** (2018: +1,6 %). Antalet invånare med utländsk bakgrund ökar till och med snabbare än den övriga befolkningen (2018: +7,7 %). Gruppen är inte enhetlig, utan består av olika typer av personer som flyttat till Esbo av olika anledningar. I slutet av år 2018 hade **17,0 procent** (48 085) av invånarna i Esbo **något annat modersmål än finska eller svenska** (1990: 1,3 %). Andelen förutspås öka till 29,9 procent före år 2035. Enligt uppskattning kommer 34,4 procent av Esboborna i arbetsför ålder (19–64-åringar) att ha något annat modersmål än finska eller svenska (2018: 18,4%).

*De befintliga datakällorna har ingen gemensam definition för begreppet "med utländsk bakgrund". Definitionerna kan grunda sig i bland annat nationalitet, födelseland eller språk (något annat än finska, svenska eller samiska).

Språkgrupperna i Esbo

År 2018 talades 118 främmande språk i Esbo. De vanligaste av dessa var **ryska** (6 937), **estniska** (5 974), **arabiska** (3 905), **engelska** (3 068), **somaliska** (2 733) och **kinesiska** (2 572). Tillväxten under året var snabbast bland de arabisktalande (+19,0 %). År 2018 hade 29,0 procent av de nyfödda i Esbo en mor som hade ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska. Antalet invånare med utländsk bakgrund samt deras andel och ursprung varierar mycket i de olika stadsdelarna.

”I Esbo vill man med hjälp av kulturtjänsterna främja jämlikheten och stärka känslan av tillhörighet i gemenskapen, delaktigheten och välbefinnandet.”

KULTURESBO 2030

▶ Värnandet om den kulturella mångfalden

Kulturell mångfald är en resurs för organisationer och samfund, men dess värnande kräver kontinuerlig prövning och förnyelse av strukturer, praxis och attityder. Mångfald bör beaktas i ledningen av kulturorganisationer, i rekryteringen och i upphandlingar av konst och konstnärlig verksamhet. Främjandet av den kulturella mångfalden kräver ett samarbete mellan kulturväsendet och andra sektorer. Detta gäller speciellt de sektorer som ansvarar för rörlighet, inkludering av medborgare, social- och hälsovårdstjänster, näringsverksamhet och utbildning. Stadens samarbete med lokala kulturaktörer stöder skapandet av goda relationer mellan olika invånargrupper.

▶ Främjande av kulturdeltagande och interkulturell dialog

Alla har rätt att ta del av konst och kultur samt i beslutsfattandet på dessa områden. Kulturdeltagandet stärker känslan av samhörighet och demokrati samt möjliggör delade upplevelser. Genom konst- och kulturtjänsterna samt hobbyverksamhet kan man öka människornas möjligheter att påverka, stärka sin självkänsla och delta i lokala verksamheter. Detta förutsätter att alla invånare kan delta aktivt i kulturlivet och i kreativa verksamheter. I kärnan av delaktighet finns ett mångsidigt kulturutbud och möjligheter att uttrycka sig själv.

PACT UTRECHT

- PACT Utrecht är ett nätverk för kulturinstitutioner och kulturbranschen, som grundades i samband med den kommunala mångfaldsstrategin. Nätverket vill främja och nyttja det nationella verktyget Cultural Diversity Code, med vars hjälp offentligt finansierade kulturinstitutioner kan ta fram en täckande mångfaldsstrategi. Verktyget hjälper institutionerna att beakta mångfalden i programutbudet, publiken, personalen

och i sina partnerskap. Utrechts kommun har infört verktyget i utvärderingskriterierna för kulturinstitutionernas finansiering. Verksamheten finansieras av Utrechts kommun och av de kulturorganisationer som ingår i nätverket (i mån av möjlighet).

- <https://pactutrecht.nl/>

BIBLIOTEKENS MÅNGSPRÅKIGA TJÄNSTER

- I Esbo spelar biblioteken en central roll i främjandet av ett aktivt medborgarskap och i utvecklingen av kulturell och social växelverkan.
- Det ryskspråkiga bibliotekets verksamhet grundar sig på en specialuppgift som undervisnings- och kulturministeriet har tilldelat Esbo bibliotek.
- Den flerspråkiga kundtjänsten ger kunderna råd till exempel i frågor kring boende, studier, jobbsökning, förvaltning eller utkomst.

- I språkcaféerna kan människorna träffas och träna olika språk.
- Sagostunder för barn ordnas på flera olika språk.
- https://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Kirjasto

DIGITAL CALLIGRAFFITI

- Digital Calligraffiti är ett konstprojekt i Berlin som strävar efter att erbjuda olika grupper möjligheter till kreativ verksamhet tillsammans med yrkeskonstnärer. Inom projektet utvecklas innovativa samarbetsmodeller som bygger på konstnärlig verksamhet, och med vars hjälp man skapar en inkluderande stad. Syftet är att främja social växelverkan och invånarnas delaktighet genom att utnyttja

utomhusreklam, till exempel stora digitala skärmar. Digital Calligraffiti har fått EU-finansiering i form av FutureDiverCities-projektfinansiering från programmet Kreativa Europa 2016–2020.

- <http://www.publicartlab-berlin.de/blog/2017/09/05/digital-calligraffiti-2/>

MUSEET SOM ASYL

- Projektet Museet som asyl strävade efter att utveckla och genomföra ett inkluderande museiarbete med invandrare och asylsökande. Det nationella projektet koordinerades av Helinä Rautavaaras museum i Esbo. I projektet deltog 15 museer (varav fem i Esbo) under åren 2016–2018. Målet var att skapa verksamhet för och att öka välbefinnandet bland asylsökande under 25 år samt deras

familjer. Projektet utvidgades senare till att omfatta alla unga invandrare. I verksamheten deltog sammanlagt 10 000 personer. Projektet finansierades av undervisnings- och kulturministeriet.

- <http://helinamuseo.fi/turvapaikkana-museo/>

▶ Säkerställandet av tillgängligheten av kulturutbudet

Att identifiera och avlägsna hinder för delaktighet spelar en viktig roll i skapandet av en stad som tar hänsyn till alla sina invånare. Förbättringen av kulturutbudets tillgänglighet förutsätter ett aktivt samarbete mellan olika sektorer, kulturaktörer och invandrar- och minoritetsgrupper. När målet är att göra kulturutbudet tillgängligt för alla måste även kulturaktörerna och de lokala myndigheterna skapa förutsättningar för verksamheter som äger rum nära invånarna, i grannskap och i lokaler med låg tröskel.

BRUNNENPASSAGE

- Brunnenpassage ("ArtSocialSpace") ligger på en marknadsgata i Wien och är ett laboratorium för mångkulturell och inkluderande konst tillika en plats för evenemang. Verksamheten omfattar exempelvis filmvisningar, utställningar och verkstäder för musik och berättande. Brunnenpassage ordnar årligen hundratals evenemang och projekt, och har mycket samarbeten med de centrala

kulturinstitutionerna i staden. Projektet har lett till inrättandet av en arbetsgrupp med fokus på kulturdriven stadsutveckling som granskar tillgängligheten utanför centrumområdet. Wiens kommun stöder projektet med mångårig finansiering. Projektet får även finansiering från privata sponsorer och donatorer.

- <https://www.brunnenpassage.at/ueber-uns/>

KULTUR FÖR ALLA

främjar kulturtjänsternas tillgänglighet i Esbo. I verksamheten ingår bland annat följande:

- Kaikukortti förbättrar kulturens tillgänglighet och främjar människornas lika möjligheter att delta i kulturlivet. Med kortet kan man få gratis inträdesbiljetter till olika kultur mål, -evenemang och -kurser som ingår i Kaikukortti-nätverket. Kortet är personligt och kostnadsfritt. Kaikukortti är avsett för klienter inom social- och hälsovården, som på grund av sin strama ekonomi inte har råd med inträdesbiljetter.

- Kultur- och motionsstigen KULPS! leder grundskoleeleverna i Esbo till hemstadens kultur- och idrottstjänster. KULPS! är kostnadsfritt och utgör en del av undervisningen enligt grundskolans läroplan. Det är ett verktyg för skolelevernas kultur- och idrottsfostran.
- https://www.espo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Kulttuuri/Opettajille_ja_kasvattajille/KULPS

▶ Hur gör vi staden öppen och inkluderande

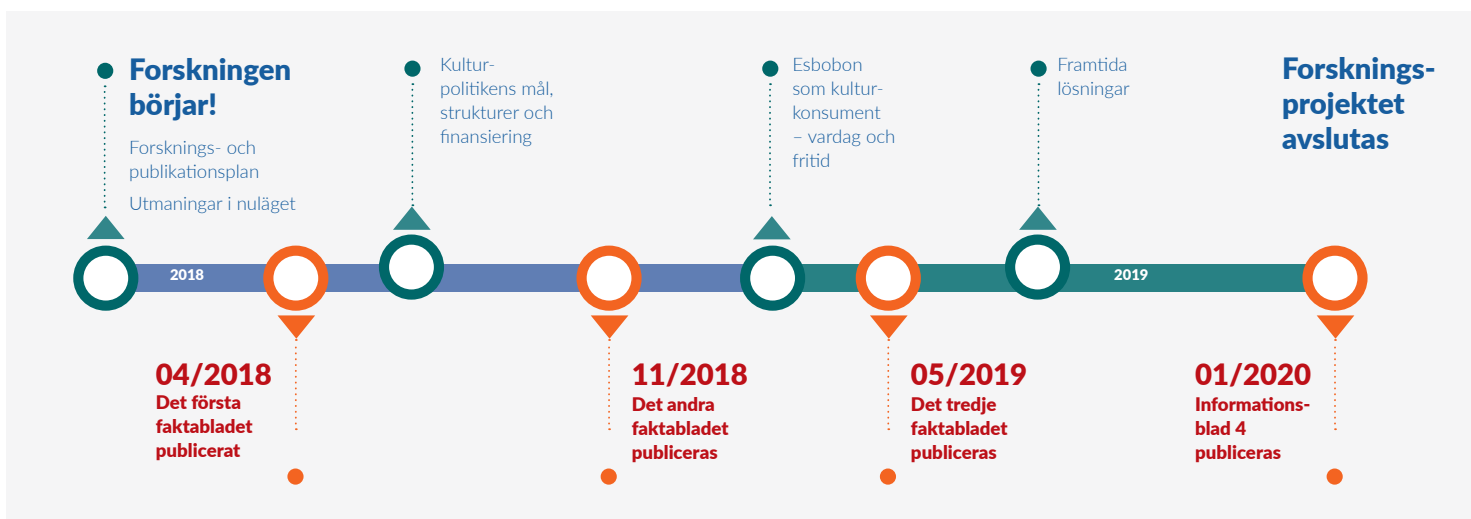


Forskningsprojektet EspooCult

Forskningsprojektet EspooCult är den första omfattande kulturpolitiska undersökningen om Esbo stads kulturtjänster och kulturprofil. Forskningsprojektets slutrapport publiceras under våren 2020.

I undersökningen

- kartläggs nuläget för kulturtjänsterna i Esbo
- bedöms uppfyllandet av och möjligheterna med målen i KulturEsbo 2030-programmet
- presenteras slutsatser och rekommendationer för utveckling av kulturtjänsterna i framtiden.



Bibliografi

Anheier, Helmut et al. (2016). *Cultural participation and inclusive societies. A thematic report based on the Indicator Framework on Culture and Democracy*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/cultural-participation-and-inclusive-societies-a-thematic-report-based/1680711283>

Befolkningsprognos för Helsingforsregionen avseende invånare med andra modersmål än finska eller svenska 2018–2035 (2019). Statistik 2019:3. Helsingfors: Helsingfors stad, stadskansliet, stadsforskning och -statistik.

Eurocities (2016). *Guidelines for cities on the role of culture in the integration of refugees, migrants and asylum seekers*. September 2016. <http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/>

Jaatinen, Sanna (2019a). *Befolkningsändringar i Esbo 2018*. *Infosnutt 7/ 2019*. Esbo stad, Koncernförvaltningen, Forskning och statistik. [https://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tieto_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Tilasto_ja_tutkimusjulkaisut/Vaesto_ja_vaestonmuutokset\(2451\)](https://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tieto_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Tilasto_ja_tutkimusjulkaisut/Vaesto_ja_vaestonmuutokset(2451))

Jaatinen, Sanna (2019b). *Befolkningsstrukturen 2018/2019*. *Infosnutt 5/ 2019*. Esbo stad, Koncernförvaltningen, Forskning och statistik. [https://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tieto_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Tilasto_ja_tutkimusjulkaisut/Vaesto_ja_vaestonmuutokset\(2451\)](https://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tieto_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Tilasto_ja_tutkimusjulkaisut/Vaesto_ja_vaestonmuutokset(2451))

Johnson, Nick & Tatam, John (2009). *Good relations: a conceptual analysis*. Manchester: Institute of Community Cohesion (iCoCo). https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-42-good-relations-a-conceptual-analysis_0.pdf

Lahtinen, Emmi, Jakonen, Olli & Sokka, Sakarias (2017). *Likabehandling och tillgänglighet inom kulturpolitiken i Finland*. Cupore faktablad 3. Kulturpolitiska forskningscentret Cupore <https://www.cupore.fi/fi/tietokortit/likabehandling-och-tillgaenglighet-inom-kulturpolitiken-i-finland>

Wilson, Nick, Gross, Jonathan & Bull, Anna (2017). *Toward cultural democracy: Promoting cultural capabilities for everyone*. London: King's College. <https://www.kcl.ac.uk/cultural/resources/reports/>

Mer information om forskningsprojektet:

Kulturpolitiska forskningscentret Cupore
www.cupore.fi/fi/tutkimus/tutkimushankkeet/espooCult
 Facebook: [facebook.com/cupore/](https://www.facebook.com/cupore/)

Esbo stad, resultatenheter för kultur
https://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Kulttuuri/Tieto_meista/Tutkimushanke_EspooCult
 Facebook: [facebook.com/KulttuuriEspoo/](https://www.facebook.com/KulttuuriEspoo/)



Forskningsinstitutet KEA European Affairs är Esbo stads internationella samarbetspartner i forskningsprojektet EspooCult
www.keanet.eu

Har du tankar eller frågor?
 Kommentera och ge respons!
#EspooCult

